

Problematika účelových komunikací

§7 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích:

Účelová komunikace je pozemní komunikace, která slouží ke spojení jednotlivých nemovitostí pro potřeby vlastníků těchto nemovitostí nebo ke spojení těchto nemovitostí s ostatními pozemními komunikacemi nebo k obhospodařování zemědělských a lesních pozemků.

- Veřejně přístupná účelová komunikace
- Neveřejná komunikace

- V pochybnostech rozhoduje silniční správní úřad

Spory na účelové komunikaci

- Určení právního vztahu, tzv. deklaratorní řízení dle § 142 odst. 1 správního řádu
- Řízení o odstranění pevných překážek z veřejně přístupné účelové komunikace § 29 odst. 3 zákona o pozemních komunikacích
- Řízení o omezení veřejného přístupu na veřejně přístupnou účelovou komunikaci § 7 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích

Osvědčení dle ust. § 142 odst. 2 správního řádu.

- V případech, kdy všechny strany souhlasí se stavem na komunikaci (veřejná - neveřejná cesta), nejedná se o právní spor ani jinou pochybnost, a s daným stavem se ztotožňuje i správní orgán, je možné vydat osvědčení dle ust. § 142 odst. 2 správního řádu.
- Osvědčení se vydává dle ust. § 154 správního řádu
- § 156 odst. 2 správního řádu - jestliže vyjádření, osvědčení nebo sdělení správního orgánu, které je v rozporu s právními předpisy a které nelze opravit, zruší usnesením správní orgán, který osvědčení vydal, následuje řádné řízení dle § 142 odst. 1 správního řádu.

Řízení o určení právního vztahu na účelové komunikaci dle ust. § 142 odst. 1 správního řádu.

- Deklaratorní rozhodnutí se využívá v případech, když existuje spor o existenci veřejné cesty
- Podle § 142 odst. 1 správního řádu správní orgán v mezích své věcné a místní příslušnosti rozhodne na žádost každého, kdo prokáže, že je to nezbytné pro uplatnění jeho práv, zda určitý právní vztah vznikl a kdy se tak stalo, zda trvá, nebo zda zanikl a kdy se tak stalo.
- Deklaratorním rozhodnutím tak účelová komunikace v žádném případě nevzniká, ale je deklarován pouze právní vztah - veřejná x neveřejná.

- Deklaratorní řízení se zahajuje výhradně na žádost, jedná se o řízení o žádosti.
- Nelze vést z moci úřední, ani nikoho není možno do řízení nutit.
- Účastníky řízení jsou - žadatel, vlastníci posuzované komunikace a potencionální uživatelé posuzované komunikace z nutné potřeby (vlastníci nemovitostí, kteří mají přístup a příjezd zajištěn posuzovanou komunikací).
- Místně a věcně příslušným správním orgánem v řízení o určení právního vztahu je silniční správní úřad obce s rozšířenou působností, na jejímž území se posuzovaná komunikace nachází.

Znaky veřejně přístupné účelové komunikace.

1. Existence stálé a v terénu patrné dopravní cesty

Pozemní komunikace je dopravní cesta, určená k užití silničními a jinými vozidly a chodci (§ 2 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích).

Nutno prokázat, zda na posuzovaném pozemku existuje pozemní komunikace.

Pokud se zjistí, že na daném pozemku vůbec neexistuje pozemní komunikace ve smyslu ust. § 2 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích, správní orgán rozhodne o **neexistenci veřejně přístupné účelové komunikace.**

2. Splnění zákonného účelu - spojnice pro vlastníky nemovitostí

Z právní úpravy lze dovodit, že komunikace bude mít charakter účelové pozemní komunikace, a to ex lege, bude-li naplňovat zákonem vymezené pojmové znaky pozemní komunikace (§ 2 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích) a současně pojmové znaky účelové pozemní komunikace vymezené v § 7 odst. 1 věta první cit. zákona (resp. v § 7 odst. 2 věta první).

Příslušný silniční správní úřad může na návrh vlastníka účelové komunikace a po projednání s příslušným orgánem Policie České republiky upravit nebo omezit veřejný přístup na účelovou komunikaci, pokud je to nezbytně nutné k ochraně oprávněných zájmů tohoto vlastníka.

3. Souhlas vlastníka s obecným užíváním

- Užívání veřejností - komunikace vede k veřejně atraktivnímu cíli
- Nejedná se o užívání veřejností - slepá cesta, užívá ji jen omezený okruh uživatelů.
- Kvalita souhlasu, ten může být výslovný, nebo konkludentní
- Nesouhlas však musí být kvalifikovaný - aktivní jednání
- Pokud předchozí vlastník dá souhlas se vznikem veř. přístupné účelové komunikace, souhlas přechází na právní nástupce a obecné užívání pak nemůže být vyloučeno jednostranným úkonem nového vlastníka - zde i původně neveřejná cesta se může stát cestou veřejnou - se souhlasem vlastníka - ne naopak!!

4. Nutná komunikační potřeba.

- Nutno posoudit existenci nutné a ničím nenahraditelné komunikační potřeby.
- Existují-li jiné způsoby, jak dosáhnout sledovaného cíle (zajištění komunikačního spojení nemovitostí), aniž by došlo k omezení vlastnického práva, je třeba dát před omezením vlastnického práva přednost těmto jiným způsobům.
- Při posuzování komunikačních alternativ musí alternativa reálně existovat.
- Komunikačně nezbytná cesta není cesta z pohodlí či zkratka.

Řízení o odstranění pevných překážek z účelové komunikace

- Podle ustanovení § 29 odst. 3 zákona o pozemních komunikacích silniční správní úřad v mezích své věcné a místní příslušnosti, nařídí odstranění pevných překážek jejich vlastníkov, pokud na jejich umístění nebylo vydáno povolení.
- Obecně platí, že pevné překážky lze na pozemních komunikacích umísťovat se souhlasem příslušného silničního správního úřadu.
- Pevné překážky umístěné bez souhlasu - nepovolená překážka - závora, plot, hromada kamení.

Omezení veřejného přístupu na veř. přístupnou účelovou komunikaci § 7 odst. 1 zákona o poz. komunikacích

- Na příslušný silniční správní úřad se může obrátit žadatel, vlastník veřejně přístupné účelové komunikace s žádostí o omezení veřejného přístupu na účelovou komunikaci.
- Dle § 7 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích silniční správní úřad může na žádost vlastníka účelové komunikace a po projednání s příslušným orgánem Policie ČR upravit nebo omezit veřejný přístup na účelovou komunikaci, pokud je to nezbytně nutné k ochraně oprávněných zájmů tohoto vlastníka.

Děkuji za pozornost.